

ANA SAYFA HAKKINDA ÜYE GİRİŞ KAYIT SON SAYI ARŞİV DUYURULAR

Ana Sayfa > Arşiv > Cilt 1, Sayı 1 (2014)

Cilt 1, Sayı 1 (2014)

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BEDEN EGİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

AÇIK DERGİ SİSTEMLERİ

ADS KILAVUZ

YARDIM

KULLANICI

E-posta Şifre Beni hatırla

BİLDİRİMLER

- [Görüntüle](#)
- [Kayıt ol](#)

DERGİ İÇERİĞİ

ARA

Tümü ▼

Ara

GÖZ AT

- [Sayılara göre](#)
- [Yazarlara göre](#)
- [Başlığa göre](#)
- [Diğer dergiler](#)
- [Kategoriler](#)

FONT

BİLGİ

- [Okuyucular için](#)
- [Yazarlar için](#)
- [Kütüphaneciler için](#)

ANAHTAR KELİMELER

[Beden Eğitimi](#), [Güçlendirme](#), [Stres](#), [Futbol](#), [Sivaset](#), [İkibdar](#), [Hentbol](#), [Pliometrik](#), [Blok üstü sut](#), [Biyometrik özellikler](#), [Obezite](#), [Fiziksel aktivite](#), [Farkındalık](#), [Baslanma Performans](#), [Basketbol](#), [Kombine Antrenman](#), [Antropometri](#), [Biyomotor Özellik](#), [Socyo-ekonomik yapı](#), [Halk oyunları](#), [Sporcu](#), [Öğreniş](#), [Özel Eğitim](#), [Oyun ve Fizik Etkinlikler](#), [Ders](#), [Öğrenci](#), [Özel Yetenek](#), [Sınavı](#), [Kaygı](#), [Sınav](#), [Performans](#), [Basan İzekinetik egzersiz](#), [Güç](#), [Kuvvet](#), [Dinamometre](#), [The Effect of Isokinetic Exercises Programs on Athletes' Upper and Lower Extremity Muscle Groups](#)

YENİ SAYI

Editörler ve Kurullar

EDİTÖRLER

Ph.D. Muhammed Emin KAFKAS, İnönü Üniversitesi, Türkiye

YAYIN DANIŞMA KURULU

Ph.D ABDULLAH GÜLLÜ, İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Türkiye

Ph.D. Fatih Kılınc, Türkiye

Ph.D Mahmut ACAK, Inonu University, School of Physical Education and Sport,, Türkiye

Ph.D Hürmüz KOÇ, School of Physical Education and Sport, Erciyes University, Türkiye

Ph.D Esin Güllü, İnönü Üniversitesi, BESYO, Türkiye

Ph.D Özcan SAYGIN, School of Physical Education and Sport, Muğla University, Türkiye

PhD. Mehmet GÜLLÜ, İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor ve Yüksek Okulu, Türkiye

Ph.D Kürşat KARACABEY, School of Physical Education and Sport, Düzce Universty., Türkiye

Ph.D. Velittin BALCI, Faculty of Sport Sciences, Ankara University., Türkiye

Ph.D Armağan SAHİN KAFKAS, İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Malatya, Türkiye

Yrd.Doç.Dr Mustafa Kayıhan Erbaş, Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Türkiye

Dr. Fatma Iker KERKEZ, Inonu University, School of Physical Education and Sport,, Türkiye

Yrd. Doç. Dr. Yahya DOĞAR, İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Malatya, Türkiye

Dr. Cenk - Temel, İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, Türkiye

ÖZEL EĞİTİME GEREKSİNİM DUYAN ÖĞRENCİLERİN OYUN VE FİZİKİ ETKİNLİKLER DERSİNDE ELDE ETTİKLERİ KAZANIMLARIN İNCELENMESİ*

Nevzat DEMİRCİ¹, Pervin TOPTAŞ DEMİRCİ²

Özet

Bu araştırmanın amacı özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde elde ettikleri kazanımları incelemektir. Araştırma tarama modelindedir. Araştırma grubunu 22 farklı okulda öğrenim gören, RAM tarafından raporlu olan ve normal öğrencilerle derse giren 80 özel eğitime gereksinim duyan öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak “Oyun ve fiziki Etkinlikler Değerlendirme Formu” kullanılmış ve bu değerlendirme formu 65 sınıf öğretmeni tarafından doldurulmuştur. Elde edilen verilerin istatistiksel olarak frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı hesaplanmıştır. Bulgulara göre; öğretmenler özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin yürüme, yavaş koşma, oyun ve milli bayramlara katılımı konusunda yeterli bulurken, yer değiştirme hareketleri, dengeleme hareketleri, nesne kontrolü gerektiren hareketler, dans ve halk dansları, fiziksel uygunluk gibi etkinliklerde ise yeterli olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak; özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde elde ettikleri kazanımlar açısından geliştirilmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi, Öğrenci

ANALYSIS OF THE ATTAINMENTS GAINED BY THE STUDENTS IN NEED OF SPECIAL EDUCATION DURING THE COURSE OF GAMES AND PHYSICAL ACTIVITIES

Abstract

This study aims to analyse the attainments that the students in need of special education gain during the course of games and physical activities. The screening model was used in this research. The study group consists of 80 students who are attending 22 separate schools together with normal students and certified by RAM-Counselling and Research Centre as needing special education. As data collection tool, “Games and Physical Activities Evaluation Form” was used in the research and this evaluation form was filled by 65 class teachers. The frequency (f) and percentage (%) distribution of the data obtained was statistically calculated. According to the findings, the teachers considered the students in need of special education as qualified for walking, running slowly and participating in games and national holiday activities whereas they found those students as unqualified for the activities such as change of location, balance exercises, the exercises requiring object control, dancing and folk dances and physical fitness. Consequently, the research reveals that the students in need of special education should be improved in terms of the attainments gained in the course of games and physical activities.

Key Words: Special Education, Course of Games and Physical Activities, Student

¹ Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, KARS

² Kafkas Üniversitesi Rektörlük Beden Eğitimi Bölümü, KARS

*Bu çalışma 8. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi (25-27 Nisan 2013, MERSİN) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Eğitim sisteminin en önemli amacı; tüm çocukların gelişim süreçlerindeki olası sorunlarını çözmeye yardımcı olmak ve onlara gereksinim duydukları alanlarda eğitim hizmeti sunmaktır. Bu sistemin içinde yer alan özel eğitimin amacı ise; herhangi bir nedenle normal eğitim süreçlerinden yararlanamayan bireylere eğitimde fırsat eşitliği sağlamaktır. Bunu gerçekleştirmek için özel eğitime gereksinim duyan bireylerin tanımlanması, özel eğitim kurumlarının kurulması ve denetlenmesi ile özel eğitim programlarının özel eğitim gerektiren bireylerin gelişim özelliklerine ve bireysel yeterliliklerine göre hazırlanması ve mevcut programların uyarlanması amaçlarına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir (8).

Özel eğitime muhtaç bireye yetersizliği, özrü, engeli; ne olursa olsun her yaşta ve cinsiyette temel hakkı olan eğitim hizmeti mutlak yapılmalıdır. Ülkeler özel eğitime ihtiyacı olan birey eğitimi için uygun eğitim programları hazırlamalıdır. Temel eğitim hizmetinde uygun eğitimi gerçekleştirirken eğitimde; bireysellik, kendi yaş grupları ile birlikte eğitim alma, özrünün erken fark edilmesi, özel hizmetin bireye ulaştırılması, süreklilik, işbirliği ve tek elden planlama ve yürütme ilkeleri esas alınmalıdır (12). Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere uygulanacak uygun eğitim programlarında ise beden eğitimi ve spor uygulamalarının önemi, sporun bireye kazandırdığı nitelikler göz önüne alındığında kendine yeten bir birey olarak yaşamın devamlılığını sağlama ve toplumsal uyum yönüyle ne kadar önem taşıdığı bilinmektedir (15). Bu nedenle, özel eğitime ihtiyaç duyulan çocuklarda yapılacak olan aktiviteler için uzun vadeli hedefler ele alındığında; engelli bireylerde olumlu benlik kavramı, sosyal yeterlilik, motor becerilerde gelişim, fiziksel ve motor uygunluk, serbest zaman becerileri, gerilimi giderme, oyun becerileri ve yaratıcı ifadeleri geliştirmeyi amaçlamıştır (16).

Sağlığın korunması ve geliştirilmesinde oyun ve fiziki etkinliğin önemi giderek daha belirgin hale gelmektedir. Öğrencilerin sağlıklarını korumaları için günde en az bir saat oyun ve fiziki etkinliklere katılıma ihtiyaç duydukları bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur (19,11,15). Bu doğrultuda öğrencilerin oyun ve fiziki etkinliklere istekle, düzenli katılım alışkanlığı geliştirmeleri önemlidir. Çocuğun doğal ihtiyacı olan hareket ve oyun isteği, okulda beden eğitimi derslerinin önemini artırmaktadır. Günümüz eğitim öğretim kurumlarında okutulan derslerle, öğrencilerde geliştirilmek istenen, bilgi ve beceriler gibi bilişsel davranışlardaki değişikliklerin yanında; psikomotor gelişim ve duyuşsal davranışlardır (18). Günümüzde oyun ve fiziki etkinlikler yetişmekte olan nesillerin fiziksel, zihinsel,

duygusal ve sosyal gelişimini amaç edinen, genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir. Oyun, eğitimde öğretim yöntemi olarak kullanıldığında, çocuk diğer zamanlara göre daha serbest hareket etmekte ve iç dünyasını daha gerçekçi olarak yansıtmaktadır. Oyunla öğretimin bir yöntem olarak kullanılması sonucunda öğrenmenin daha kalıcı, mukayeseli düşünme, karar verme ustalığı kazandırdığını ve davranışları değiştirdiği görülmektedir (3,14). Bu nedenle, öğrencilerde ilkokuldan itibaren oyun ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirme ve bunlara bağlı bilgi birikimi edinme, genel eğitimin önemli hedeflerinden biridir. İlkokul düzeyinde, oyun ve fiziki etkinliklere katılımı özellikle hareket yetkinliği ile aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarına altyapısı oluşturulması beklenir (15).

Özel eğitime gereksinim duyan çocuklar doğumdan sonraki süreçte engeli olmayan diğer çocuklarla aynı gelişim özelliklerini göstermeseler de her iki grubunda içsel enerjisinin boşaltılması, genel gelişiminin sağlanması ve deneyim kazanılması bakımından ortak noktası oyundur (1). Özel eğitime gereksinim duyan çocuklar aktif ve sağlıklı bir yaşam biçimi için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumları kendiliğinden geliştiremezler. Bu gelişim ancak öğrenme süreci içerisinde mümkün olabilmektedir. Bu nedenle öğrenme, çocukluk döneminde başlamalı ve eğitimcilerin üzerine düşen görev ise, öğrenme ortamını hazırlamak, engelli öğrencilerin günlük bedensel etkinliği hayat boyu alışkanlık hâline getirmesini ve sağlıklı bir yaşam biçimi kazanmalarını sağlamaktır (5). Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılım sonucunda temel hareket becerileri olarak isimlendirilen yürüme, koşma, atlama, yuvarlanma gibi yer değiştirerek yapılan hareketleri: eğilme, esnetme, dönme, ağırlık aktarımı gibi dengeleme hareketlerini: atma, tutma, yakalama, top sürme gibi nesne kontrolü hareketlerini oyun ve fiziki etkinlikler dersi içinde uygun formda (hareketin uygun biyomekanik formu) kullanabilir hale gelmelidir (9).

Bu özellikler, belirlenen hedeflere ulaşmada büyük bir sorumluluk üstlenen sınıf öğretmenlerinin, işlerini verimli bir şekilde ve ustalıkla yapmalarında olumlu yararlar sağlayacaktır. Eğitim, öğretim programının uygulanabilirliği hem oyun ve fiziki etkinlikler dersini veren sınıf öğretmenleri hem de engelli öğrencilerin eğitim dönemleri içerisinde programın uygulanabilirliğiyle ilgili sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Bu nedenle; özel eğitime gereksinim duyan bireyler için son derece önemli olan

oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretmenlerin tutumları ile ön plana çıkar. Sınıf öğretmenin engelli öğrencilere yönelik göstereceği kabul sınıf ortamında genel kabul havasının yaratılması açısından da gerekli olmaktadır (10). Ancak bu dersin yeni olması bu konu ile ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmamış olması bizi bu araştırmaya yönelten başlıca nedenlerden biridir. Bu nedenle bu araştırma, özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde elde ettikleri kazanımları incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem

Çalışmanın Modeli

Günümüzde var olan bir durumu olduğu gibi ortaya çıkarmayı, tavırları ve davranışları açıklamayı, karşılaştırmayı ve betimlemeyi amaçlayan araştırmalar tarama türü araştırmalardır (Karasar, 2000). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu özel yetenek sınavına giren adayların durumluluk ve sürekli kaygı düzeylerini belirlemeyi amaçladığı için bu araştırma var olan durumu açıklamaya çalıştığından, araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma Grubunu 2012-2013 eğitim öğretim yılı Kars ilinde 22 ilkokulda öğrenim gören, Rehberlik ve Araştırma Merkezin (RAM)' den raporlu olan ve sınıfında özel eğitime gereksinim duyan 80 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin engel grubu tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğrenme Güçlüğü, Hafif Zihinsel Engelli ve Birden Çok Engelli Olan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı

Öğrencilerin Sınıflandırılması	Sınıflar ve Engelli Öğrenci Sayısı									
	1. Sınıf		2. Sınıf		3.Sınıf		4. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenme Güçlüğü	15	18.75	12	15	10	12.5	8	10	45	56.3
Hafif Zihinsel Engelli	10	12.5	8	10	3	3.75	4	5	25	31.2
Birden Çok Engelli Olan	3	3.75	2	2.5	2	2.5	3	3.7	10	12.5
Sınıfların Toplamı	28	35	22	27.5	15	18.75	15	18.75	80	100

Tablo 1. İncelendiğinde araştırmaya katılan özel eğitime gereksinim duyan öğrenci sayısına bakıldığında %56.3'ü öğrenme güçlüğü, %31.2'si hafif zihinsel engelli ve %12.5'nin ise birden çok engeli olan öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %81.25'i 1,2 ve 3. sınıflardan oluşurken, %18.75 'i ise 4. Sınıflardan oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kars Rehberlik ve Araştırma Merkezin (RAM)' den raporlu olarak hangi okulda ve sınıfında kaç engelli öğrenci olduğuna dair bilgi ve belge alınarak çalışmanın uygulamasına başlanılmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ve oyun ve fiziki etkinlikler dersi öğretim programı hazırlama komisyonu tarafından hazırlanan “Oyun ve Fiziki Etkinlikler Değerlendirme Formu” (15) kullanılmıştır. Bu form her özel eğitime gereksinim duyan öğrenci için tek tek öğrencilerin kendi sınıf öğretmenleri tarafından doldurulmuştur.

Oyun ve Fiziki Etkinlikler Değerlendirme Formu

Oyun ve Fiziki Etkinlikler Değerlendirme Formunda 1, 2 ve 3. Sınıfların değerlendirmesi; Y (Yeterli) ve G (Geliştirilmeli) şeklinde değerlendirme aşamalarından oluşurken; 4. Sınıfların değerlendirmesi ise: 4 (çok iyi), 3 (iyi), 2 (orta), 1 (geliştirilmeli) şeklinde değerlendirme aşamalarından oluşmuştur (15).

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri Kars ilindeki ilkokullarda görev yapan ve Kars Rehberlik ve Araştırma Merkezin (RAM)' den raporlu ve sınıfında özel eğitime gereksinim duyan öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin gönüllü olarak katılımı ile elde edilmiştir. Oyun ve fiziki etkinlikler değerlendirme formu ile ilgili gerekli açıklama yapılarak eğitim öğretim süreci sonunda öğretmenler tarafından doldurulan uygulama formundan gerekli veriler elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde; Araştırmanın temel amacı doğrultusunda alınan yanıtlar ışığında SPSS paket istatistik programı kullanılarak önce veri tabanı oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin istatistiksel olarak frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı hesaplanmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde 1, 2 ve 3. sınıflardaki özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin ders değerlendirilmesine ilişkin öğretmen değerlendirmelerinin dağılımı tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinde 1, 2 ve 3. Sınıflardaki Engelli Öğrencilerin Ders Değerlendirilmesine İlişkin Öğretmen Değerlendirmesi Dağılımı

Engelli Öğrencileri Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinde 1, 2 ve 3. Sınıfların Değerlendirilmesi	Yeterli		Geliştirilmeli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Maddeler						
Yürüme	46	70.7	19	29.3	65	100
Koşma	26	40.0	39	60.0	65	100
Atlama/Sıçrama	13	20.0	52	80.0	65	100
Galop	14	21.5	51	78.5	65	100
Kayma	12	18.5	53	81.5	65	100
Yuvarlanma	15	23.1	50	76.9	65	100
Tırmanma	11	16.9	54	83.1	65	100
Adım al sek	16	24.6	49	75.4	65	100
Yavaş koşu	37	56.9	28	43.1	65	100
Hızlı koşu	17	26.1	48	73.9	65	100

Özel eğitime gereksinim duyan 1,2 ve 3. sınıf öğrencilerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesi esnasında araştırmaya katılan öğretmenlerden engelli öğrencileri sadece yürümede %70.7’si, yavaş koşuda ise %56.9’u “yeterli” olarak değerlendirirken, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ise; koşma, atlama, sıçrama, galop, kayma, yuvarlanma, tırmanma, adım al sek ve hızlı koşuda “geliştirilmesi” gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Oyun ve fiziki etkinlikler 4. sınıf dersinde özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin ders değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin dağılımı tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3: Oyun ve Fiziki Etkinlikler 4. Sınıf Dersinde Engelli Öğrencilerin Değerlendirilmesine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Dağılımı

Engelli Öğrencilerin Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinde 4. Sınıfların Değerlendirilmesi	Çok İyi		İyi		Orta		Geliştirilmeli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yer Değiştirme Hareketleri										
Koşma	6	40.0	4	26.6	3	20.0	2	13.4	15	100
Atlama	2	13.4	3	20.0	4	26.6	6	40.0	15	100
Adım al-sek	1	6.6	2	13.4	5	33.3	7	46.7	15	100
Galop			1	6.6	3	20.0	11	73.4	15	100
Kayma			1	6.6	2	13.4	12	80.0	15	100
Dengeleme Hareketleri										
Esnetme	2	13.4	3	20.0	4	26.6	6	40.0	15	100
Denge			1	6.6	3	20.0	11	73.4	15	100
Atlama-Konma			1	6.6	2	13.4	12	80.0	15	100
İtme	2	13.4	2	13.4	3	20.0	8	53.2	15	100
Çekme	2	13.4	3	20.0	3	20.0	7	46.6	15	100
Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketler										
Atma	1	6.6	2	13.4	3	20.0	9	60.0	15	100
Yakalama			2	13.4	2	13.4	11	73.4	15	100
Ayakla vurma			1	6.6	2	13.4	12	80.0	15	100
Top sürme					2	13.4	13	86.6	15	100
Raketle vurma					1	6.6	14	93.4	15	100
Dans/Halk dansları										
Halk dansları			1	6.7	1	6.7	13	86.6	15	100
Yaratıcı/Kültürel danslar					2	13.4	13	86.6	15	100
Oyun										
Oyuna katılım	5	33.3	4	26.7	3	20.0	3	20.0	15	100
Oyun tasarımı	1	6.6	2	13.4	2	13.4	10	66.6	15	100
Fiziksel Uygunluk										
Program geliştirme					3	20.0	12	80.0	15	100
Düzenli katılım	1	6.6	1	6.6	2	13.4	11	73.4	15	100
Milli Bayramlara Katılım										
Gösteri hazırlama					1	6.6	14	93.4	15	100
İstekle katılım	5	33.3	5	33.3	3	20.0	2	13.4	15	100

Araştırmaya katılan öğretmenler özel eğitime gereksinim duyan 4 sınıf öğrencilerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesi esnasında yer değiştirme hareketlerinden sadece koşma ile ilgili öğrencileri %66.0 oranında çok iyi ve iyi bulurken; atlama, adım al-sek, galop ve kayma ile ilgili etkinliklerde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin geliştirilmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Bununla birlikte; dengeleme hareketleri, nesne kontrolü gerektiren hareketler, dans ve halk dansları ve fiziksel uygunluk ile ilgili etkinliklerde öğretmenlerin yaklaşık %70-80 gibi büyük bir çoğunluğu engelli

öğrencilerin geliştirilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Ancak öğretmenler oyun ve milli bayramlara katılım konusunda öğrencileri %75-85 aralığında olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

Tartışma

Sınıf öğretmeni, özel gereksinimi olan öğrencilerin normal gelişim gösteren çocukların bulunduğu sınıfa kaynaştırılmasında hem sınıfın sosyal iklimi, hem de davranışlar açısından güçlü bir arabulucudur. Bu nedenle, oyun ve fiziki etkinlikler dersi engelli bireylerin sağlam ve engelli bireylerle bir araya gelmelerine olanak sağlayarak özel eğitimde ulaşılması hedeflenen kaynaştırma için son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Oyun ve fiziki etkinlikler dersleri zengin, ilginç ve heyecan verici olan koşu, atlama, sıçrama, sekme vb. hareketler ile bireysel ve grup oyunlarını kapsama yönüyle engelli bireylerin gelişimi açısından çok büyük bir potansiyele sahiptir. Dolayısıyla, oyun ve fiziki etkinlikler dersi engelli bireylerin sağlam ve engelli bireylerle bir araya gelmelerine olanak sağlayarak özel eğitimde ulaşılması hedeflenen kaynaştırma için son derece önemli bir işlevi yerine getirmektedir (17). Özel eğitim alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak, giderek artan sayıda özel eğitime gereksinim duyan öğrenci genel eğitim sınıflarında eğitim almaktadır (10).

Yapılan birçok çalışmadan (2,6,13) elde edilen sonuçlar gözden geçirildiğinde, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere yönelik oyun ve oyuncakların farklı yönlerde değerlendirilmeleri ile eğitim amaçlarına yönelik çok etkin sonuçlar alındığı görülmektedir. Yaptığımız araştırma sonucuna göre; öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu 1,2 ve 3. sınıf özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesi esnasında özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri sadece yürümede ve yavaş koşuda “yeterli” olarak değerlendirirken; koşma, atlama, sıçrama, galop, kayma, yuvarlanma, tırmanma, adım al sek ve hızlı koşuda “geliştirilmesi” gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Dolayısıyla, Öğrenciler oyun ve fiziki etkinliklere katılım sonucunda temel hareket becerileri olarak isimlendirilen yürüme, koşma, atlama, yuvarlanma gibi yer değiştirilerek yapılan hareketler oyun ve fiziki etkinlikler dersinde özel eğitim gerektiren öğrenciler için rehber öğretmenler eşliğinde yeniden planlanarak kullanılabilir hale getirilebilmelidir (15). Temel hareket becerilerinin gelişimi bedeninde yaşamda daha verimli kullanılmasını sağlamaktadır. Bu hareketler özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin gelecekteki yaşamlarında kullanacakları daha karmaşık oyun ve sporların da hareket alt yapısını oluşturmaktadır. Bu nedenle hareket becerilerinin etkili ve güvenli kullanımı ilköğretim çağındaki çocukların gelişiminde önemlidir (4,7,9).

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenler özel eğitime gereksinim duyan 4. sınıf öğrencilerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin değerlendirilmesi esnasında yer değiştirme hareketleri, dengeleme hareketleri, nesne kontrolü gerektiren hareketler, dans ve halk dansları ve fiziksel uygunluk ile ilgili etkinliklerde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu engelli öğrencilerin “geliştirilmesi” gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak öğretmenler oyun ve milli bayramlara katılım konusunda öğrencileri “çok iyi” ve “iyi” olarak değerlendirmişlerdir. Dolayısıyla, öğrencilerin yer değiştirerek yapılan hareketleri; eğilme, esnetme, dönme, ağırlık aktarımı vb. dengeleme hareketleri; atma, tutma, yakalama, top sürme vb. nesne kontrolü hareketleri oyun ve fiziki etkinlikler içinde özel eğitime gereksinim duyan öğrenciler için kullanılabilir hale getirilmelidir (4, 9).

Sonuç olarak; özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersinde öğretmenler tarafından yürümede ve yavaş koşuda “yeterli” oyun ve milli bayramlara katılım konusunda ise “çok iyi” ve “iyi” olarak değerlendirilirken; koşma, atlama, sıçrama, galop, kayma, yuvarlanma, tırmanma, adım al sek ve hızlı koşuda, yer değiştirme hareketleri, dengeleme hareketleri, nesne kontrolü gerektiren hareketler, dans ve halk dansları ve fiziksel uygunluk ile ilgili etkinliklerde ise “geliştirilmesi” gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sınıf öğretmenleri tarafından özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin oyun ve fiziki etkinlikler dersine katılımı teşvik edilmelidir. Engellilerde oyun ve fiziki etkinlikler konusunda öğretmen yeterliklerini belirleyen daha kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Sınıf öğretmenleri oyun ve fiziki etkinlikler dersi ile ilgili hizmet içi eğitim seminerlerine alınmalı ve formal bir bilgilendirme sürecinden mutlaka geçmelidirler.

Kaynaklar

1. Ayan, S., Memiş, U.A., Eynur, B.R. ve Kabakçı, A. (2012). Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarda Oyuncak ve Oyunun Önemi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık Ve Tıp Bilimleri Dergisi*, (2): 4, 80-89.
2. Case-Smith, J. ve Kuhaneck, H. M. (2008). Play Preferences of Typically Developing Children and Children with Develop Mental Delays Between Ages 3 and 7 Years. *OTJR*, 28 (1) 19-29.
3. Demirci, N. ve Demirci, Toptaş, P. (2006). İlköğretim I. Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Oyunla Eğitimin Önemine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *9. Uluslar Arası Spor Bil. Kongresi*. Muğla. 614–616.
4. Demirhan, G. (2006). *Spor Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
5. Education, A. (2006). *Daily Physical Activity: A Hand Book For Grades 1- Schools*. Alberta, Canada.
6. Fewell, R.R., Ogura T., Notari-Syverson, A., and Wheeden, C.A. (1997). The Relationship Between Play and Communication Skills in Young Children with DS. *Topics in Early Childhood Special Education*, 17:103–118.

7. Graham, G., Holt-Hale, S.A., and Parker, M. (2010). *Children Moving: A Reflective Approach to Teaching Physical Education* (8 thed.) New York: Mc Graw Hill.
8. Gündođan, S.G. (2002). Bakanlığımızca Yürütölen Özel Eğitim Hizmetleri. *Bilim ve Akln Aydınlığında Eğitim Dergisi* Sayı, 27: 43-46.
9. Housner, L.D. (2009). *Integrated Physical Education: A Quide for Theele Mentary Classroom Teacher*. 2nd ed.,Morgan Town, WV: Fitness Information Technology.
10. Kargın, T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (2) 1-13.
11. Janssen, I., and Leblanc, A.G. (2010). Systematic Review of the Health Benefřts of Physical Activity and Fitness in School- Aged Children and Youth. *International Journal of Behaviroal Nutrition and Physical Activity*, 7 (40), 1-16.
12. Koparan, ř. (2003). Özel İhtiyaçları Olan Çocuklarda Spor. *Uludađ Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 17 (1), 153-160.
13. Licciardello, C. C. ve Harchik, A. E. Luiselli, J.K. (2008). Social Skills Intervention for Children with Autism During Interactive Play at a Public Elementary School. *Education and Treatment of Children*, 31 (1), 27.
14. Memiş, D.A. (2006). Oyunun Çocuk Geliřimine Etkisi ve Eđitimdeki Önemi. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, 14-16 Nisan, Gazi Üniversitesi, Ankara.
15. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2012). *Oyun Ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Program (İlkokul 1-4. Sınıflar)*, Ankara, MEB.
16. Morris, LR. Ve Schulz,L., (1989). *Creative Play Activities for Childeren with Disabilities*. Human Kinetics Publishers, USA.
17. Özer, D.S. (2010). *Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
18. Tortop, Y. ve Ocak, Y. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Eđitsel Oyun Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 14-22.
19. World Health Organization (2010). *Global Recommendations on Physical Activity for Health* Geneva: WHO Press.